

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

2 жовтня 2025 року

Біла Церква

2025

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Власенко С.А., д-р вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Комарова Н.В., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 2 жовтня 2025 р. Білоцерківський НАУ. 78 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

передміхурової залози: через 2 тижні – в 1,2 раза, одного місяця – 1,5 раза, двох місяців – 1,8 раза. При цьому лише в останньому випадку визначений показник достовірно відрізнявся від первинних параметрів залози ($p < 0,01$). Кращу динаміку ультрасонографічних показників встановлено за використання комбінації дуодарт+простатилен: вже через два тижні відбувалось зменшення розмірів простати в 1,4 раза, через місяць – в 1,9 раза ($p < 0,01$), два місяці – 2,1 раза ($p < 0,01$).

Таким чином найбільш ефективною виявилась схема лікування псів за гіперплазії простати із застосуванням препарату дуодарт (інгібітор 5α -редуктази та блокатор $\alpha 1a$ -адренорецепторів), що зумовило покращення загального стану та розміру передміхурової залози у 80 % псів порівняно із фенастеридом – 50 %, на тлі більш активного процесу зменшення об'єму залози.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Becha B.B., Krishnaswamy A., Murthy V.C., Sudha G. Occurrence of Prostatic Diseases in Intact Adult Dogs. *Theriogenology*. 2017. Vol. 7 (2). P. 99–103.
2. Івахів М.А., Стефаник В.Ю., Nizanski W. Хвороби простати у псів: етіологія, діагностика, лікування. Науковий Вісник ЛНУВМ та БТ ім. С.З. Гжицького. Львів, 2011. Т. 13. № 2 (48). С. 86–96.
3. Evaluation of canine prostate volume in calculated tomographic images – comparison of two assessment methods / K. Haverkamp et al. Wefstaedt. *BMC veterinary research*. 2019. Vol. 15 (1). P. 361–367.
4. Alonge S., Melandri M., Aiudi G., Lacalandra G.M. Advances in Prostatic Diagnostics in Dogs: The Role of Canine Prostatic Specific Esterase in the Early Diagnosis of Prostatic Disorders. *Topics in companion animal medicine*. 2018. Vol. 33 (4). P. 105–108.
5. Clinical approach to prostatic diseases in the dog / M. Cunto et al. *Reproduction in Domestic Animals*. 2019. Vol. 54 (6). P. 815–822.

УДК 636.8.09:612.621.5:615.256

ЖУК О.Г., аспірант, **ВЛАСЕНКО С.А.**, д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МЕГЕСТРОЛУ ДЛЯ ПРИГНІЧЕННЯ ЕСТРУСУ У КІШОК

Визначено ефективність мегестролу ацетату для пригнічення еструсу у кішок. Застосування 5 мг 1 раз на 14 днів протягом 4-х місяців забезпечило анеструс у 93,8 % самок з подальшим відновленням статевієї циклічності у них впродовж чотирьох місяців

Ключові слова: мегестрол ацетат, кішки, пригнічення еструсу, відновлення фертильності.

ZHUK O.G., postgraduate, **VLASENKO S.A.**, doctor of veterinary sciences
Bila Tserkva national agrarian university

EFFICACY OF MEGESTROL ACETATE FOR ESTRUS SUPPRESSION IN CATS

The efficacy of megestrol acetate for estrus suppression in cats was evaluated. Administration of 5 mg once every 14 days for 4 months ensured anestrus in 93.8% of females, followed by restoration of reproductive cyclicity within four months after treatment withdrawal.

Keywords: megestrol acetate, cats, estrus suppression, fertility restoration.

Контроль розмноження у кішок традиційно пов'язують зі стерилізацією, однак зберігається попит на зворотні методи, зокрема у племінній практиці та коли операція небажана чи недоступна з медичних, економічних або організаційних причин [1, 2]. Серед оборотних підходів найбільше поширення отримав мегестрол ацетат (МА) — синтетичний прогестин, що пригнічує гонадотропіни, блокує фолікулогенез і овуляцію, формуючи прогестероноподібний фон в результаті чого еструс не проявляється, а після виведення з організму фертильність відновлюється [2]. Історично високі дози й тривалі курси МА асоціювалися з піометрою, гіперплазіями та патологією молочних залоз, що породило скепсис до прогестинів [2]; натомість короткі курси у низьких дозах суттєво зменшують ризики, зберігаючи ефективність пригнічення еструсу [3]. Alliance for Contraception in cat &

dogs рекомендує МА як короткочасний інструмент відтермінування стерилізації або тимчасового контролю фертильності за умови точного дозування, обмеженої тривалості та моніторингу; водночас хірургія лишається базовим методом довгострокового контролю [2, 4]. Узагальнюючи, МА доцільно розглядати як короткочасний, низькодозовий, керований засіб у випадках, коли потрібне відновлення статеві функції або відтермінування кастрації [2, 3, 5].

Метою наших досліджень було визначити ефективність мегестролу ацетату для попередження еструсу та терміни відновлення статевого циклу у кішок.

Дослідження проводили на шістнадцятьох кішках віком 3–6 років, з вагою тіла 3–5 кг, безпородних. Як препарат було, обрано Контрик у формі таблеток, дозою 5 мг мегестролу ацетату. Для попередження кумуляції прогестинів з подальшим негативним впливом на гістологічні структури матки і яєчників та загальний метаболізм самок, нами була обрана короткочасна схема застосування контрику із мінімальними дозами МА. Кішкам задавали по 1 таблетці одноразово на 14 днів впродовж чотирьох місяців. За дослідний період проводили моніторинг прояву клінічних ознак еструсу та змінами у загальному стані, поведінці кішок та інших можливих ускладнень. Після закінчення курсу контрику реєстрували відновлення статевого циклу у дослідних самок.

Таблиця – Ефективність гормонального препарату контрик у кішок для запобігання еструсу у кішок

Група кішок n	Проявили еструс		Не проявили еструс	
	n	%	n	%
16	1	6,2	15	39,8

Отже у 15-ти самок, що складає 93,8 %, спостерігалось повне пригнічення проявів тітки протягом усього періоду дослідження. Лише в однієї кішки, тобто у 6,2 %, ознаки статеві циклічності проявилися попри введення препарату.

Побічні ефекти фіксувалися в частини тварин: малоактивність – у 3 кішок або 18,8 % та збільшення ваги тіла (у межах 1,0...1,5 кг) – у 5 тварин, що відповідає 31,3 %. Інших клінічно виражених ускладнень за період дослідження не виявлено.

Після припинення прийому контрику 15 дослідних кішок відновило статеву циклічність.

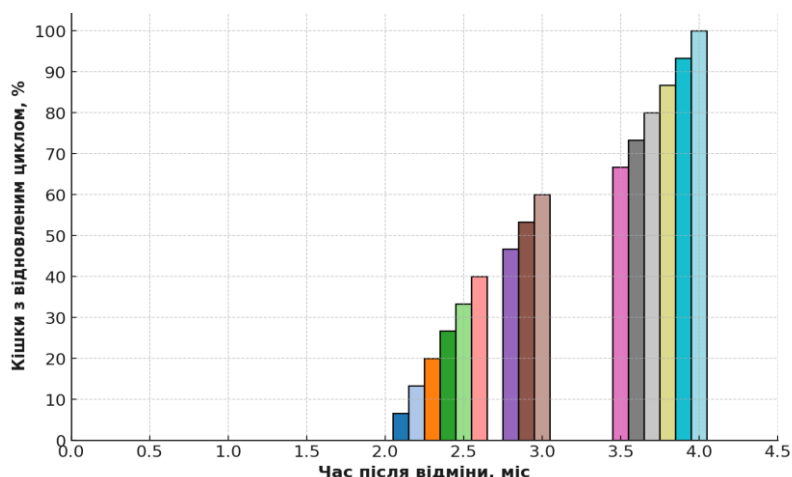

Рис. Відновлення статеві циклічності у кішок після застосування препарату “Контрик”.

Відновлення тічки відбулося в різні терміни: у 9-ти (56,3 %) кішок — через 2-3 місяці, ще у 6 (37,5 %) – через 3.5-4 місяці. Одна кішка не проявила еструс, так як статеві цикл у неї проявився під час використання контрику.

Отримані результати свідчать про високу частоту ефективного пригнічення тічки та прийнятний рівень безпеки при застосуванні мегестролу ацетату у запропонованій схемі. Після завершення дії МА відзначено відновлення статеві циклічності, що підтверджує нівелювання впливу препарату “Контрик”.

Результати експерименту узгоджуються з даними сучасних досліджень. Ефективність пригнічення тічки, зафіксована у 93,8 % випадків, співставна з показниками «ультранизького» протоколу [5], де також відзначено зворотність циклу після завершення курсу.

Такі виявлені побічні ефекти, як підвищення ваги тіла та помірне зниження активності – відповідають описаним у клінічних оглядах [2] і не виходять за межі очікуваного профілю безпеки. Це підтверджує висновок про те, що саме доза та тривалість визначають ризики, а короткі курси з мінімальними дозами залишаються відносно безпечними.

Таким чином застосування мегестролу ацетату у дозі 5 мг 1 раз на 14 днів протягом 4 місяців забезпечує ефективне пригнічення тічки у 93,8 % кішок, що підтверджує доцільність короточасних низькодозових схем. Виявлені побічні явища (збільшення маси тіла та зниження активності) мали помірний характер і не призвели до серйозних ускладнень, що узгоджується з літературними даними про можливі наслідки при обмежених курсах. Відновлення статевої циклічності у терміни 2–4 місяці після відміни препарату підтверджує зворотний характер впливу мегестролу та можливість подальшого використання тварин у племінному розведенні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Insights into breeding management and contraception in catteries — What we learned from an online survey / E. Schaper et al. *Theriogenology*. 2025. Vol. 239. 117385 p. PMID: 40081001. DOI:10.1016/j.theriogenology.2025.117385
2. Romagnoli S. Progestins to control feline reproduction: Historical abuse of high doses and potentially safe use of low doses. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 2015. Vol. 17 (9). P. 743–752. DOI:10.1177/1098612X15594987
3. Low-dose megestrol acetate revisited: A viable adjunct to surgical sterilization in free roaming cats? / L.H. Greenberg et al. *Veterinary Journal*. 2013. Vol. 197 (3). P. 285–292. DOI:10.1016/j.tvjl.2013.01.038
4. Alliance for Contraception in Cats & Dogs (ACC&D). Short-term use of megestrol acetate for estrus prevention in cats when surgery is delayed. Position Statement. 2022 (updated Dec). 8 p.
5. Efficacy, safety and interval from end of treatment to estrus in cats treated with an ultra-low dose megestrol acetate protocol for suppression of reproductive activity / M. Pereira et al. *Theriogenology*. 2025. Vol. 205. 117530 p. PMID: 40532455. DOI:[10.1016/j.theriogenology.2025.117530](https://doi.org/10.1016/j.theriogenology.2025.117530)

УДК 636.2.09:618.11:616-08

ІВАСЕНКО Б.П., канд. вет. наук, **ВЛАСЕНКО С.А.**, д-р вет. наук, **ЄРОШЕНКО О.В.**, канд. вет. наук, **ОРДІН Ю.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ТЕРАПІЯ КОРІВ ЗА КІСТОЗІВ ЯЄЧНИКІВ

Вивчали поширення кістозів серед корів голштинської породи. Діагностували фолікулярні кісти у 14,5 % маточного поголів'я. частіше порушення репродуктивної функції діагностували серед корів після 60-го дня лактації. Встановлено високу терапевтичну ефективність та застосування гормональних схем терапії.

Ключові слова: корови, репродукція, кісти, ензапрост, сурфагон, тільність.

IVASENKO B.P., candidate of veterinary sciences, **VLASSENKO S.A.**, doctor of veterinary sciences, **YEROSHENKO O.V.**, candidate of veterinary sciences, **ORDIN Yu.M.**, candidate of veterinary sciences
Bila Tserkva national agrarian university

THERAPY OF COWS FOR OVARIAN CYSTOSES

The prevalence of cystosis among Holstein cows was studied. Follicular cysts were diagnosed in 14.5% of the uterine population. More often, reproductive dysfunction was diagnosed among cows after the 60th day of lactation. High therapeutic efficacy and the use of hormonal therapy regimens were established.

Keywords: cows, reproduction, cysts, enzaprost, surfagon, pregnancy.

Відповідно до інформації, що одержана з сучасних джерел літератури, порушення репродуктивної функції у корів виникають на фоні секреції лютеїнізуючого гормону під час еструсу, як наслідок порушень дії гіпоталамо-гіпофізарно-оваріально-маткової системи.